

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/121/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120321591
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6120321591.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, v právnej veci navrhovateľky U.Š. Y., F. H., D.. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. N., H. Z. XX, toho času bytom N. N., G. X a manžela H. Y., D.. XX. XX. XXXX, H. N. N. N., G. X, z. č. na neznámom mieste, za účasti maloletých detí Y., G., D.. XX. XX. XXXX, S. V., D.. XX. XX. XXXX, A., D.. XX. XX. XXXX, D., D.. XX. XX. XXXX V. H., D.. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, takto

rozhodol:

Súd manželstvo navrhovateľky U. Y., F. H.H., D.. XX. XX. XXXX a manžela H. Y., D.. XX. XX. XXXX, uzavreté dňa 12. 03. 2016 v Banskej Bystrici, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Banská Bystrica, vo zväzku 46, ročník 2016, na strane 147, pod poradovým číslom 24, r o z v á d z a.

Súd maloleté deti Y., G., D.. XX. XX. XXXX, S. V., D.. XX. XX. XXXX, A., D.. XX. XX. XXXX, D., D.. XX. XX. XXXX V. H., D.. XX. XX. XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom oprávnenie maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach majú obaja rodičia samostatne.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí Y., G., D.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 130,- € mesačne, S. V., D.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 110,- € mesačne, A., D.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 100,- € mesačne, D.Á., D.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 90,- € mesačne a H., D.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 70,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Styk otca s maloletými deťmi sa n e u p r a v u j e.

Manžel navrhovateľky je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 66,- €, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 25. 06. 2020 domáhala rozvodu manželstva s manželom z dôvodu, že ich manželstvo si neplní žiadny svoj spoločenský účel. Ďalej uviedla, že manželstvo uzatvárali 12. 03. 2016, potom ako sa vrátili žiť späť na Slovensko zo Severného Írska, kde spoločne odišli v roku 2010. Uviedla, že 3 maloleté deti sa narodili pred uzavretím manželstva v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, pričom maloletá D. sa narodila už na Slovensku po uzavretí manželstva. Poukázala na to, že k vážnemu narušeniu vzťahu došlo asi po roku od uzavretia manželstva, kedy manžel prestal javiť záujem o deti, nemal záujem nájsť si trvalé zamestnanie, často

sa zdržiaval mimo domácnosti s kamarátmi, začal hrať na automatoch, požívať omamné látky, kde takto míňal peniaze určené na nájom a deti. K vyhroteniu vzťahov došlo začiatkom roku 2018, kedy mali opustiť byt kvôli neplateniu nájomného, avšak následne bol vyhodnený z tohto bytu iba manžel a nová nájomná zmluva bola uzatvorená s ňou. Manžel v tom čase už nebol ochotný prispievať na výživu maloletých detí, z uvedeného dôvodu Okresný súd Banská Bystrica sp. zn. 32P/75/2018 zo dňa 12. 07. 2018 zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí G. výživným vo výške 100,- € mesačne, Vanesu 90,- € mesačne, Patríciu 70,- € mesačne a Natáliu 70,- € mesačne od 01. 03. 2018, pričom otec bol zaviazaný uhradiť aj zročné výživné v splátkach. Ďalej uviedla, že styk otca s deťmi nebol upravený, avšak o tento otec ani nejaví záujem, deti sa od neho vracajú hladné, otec sa o ne nevie postarať. Uviedla, že maloletý G. je pod dohľadom psychiatra, bol aj opakovane hospitalizovaný, pričom otec ho pozrieť nebol. Poukázala na to, že otec bol s deťmi na túre, pokiaľ nevládali ísť, maloletej A. mal kopnúť do nosa a maloletú D. kopnúť do nohy, s čím sa deti priznali až na druhý deň, lekársku správu o tom nemá. Podľa jej vedomostí má navrhovateľ aj novú známosť. Táto mala maloletému G. pri stretnutí povedať, že ak nebude dobrý, dá ho zjesť psovi. Z uvedeného dôvodu žiadala, aby bol súdom zakázaný styk otca s maloletými deťmi. K návrhu pripojila sobášny list a rodné listy maloletých detí. Zo sobášneho listu vyplýva, že manželstvo uzatvárali 12. 03. 2016 v Banskej Bystrici, manželstvo je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Banská Bystrica vo zväzku 46, ročník 2016, na strane 147, pod por.č. 24.

2. Keďže navrhovateľka zároveň s podaným návrhom požiadala a o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/121/2020- 55 zo dňa 17. 09. 2020 priznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu z dôvodu jej nepriaznivej životnej situácie, zabezpečovania osobnej starostlivosti o v tom čase 4 maloleté deti.

3. Manžel navrhovateľky sa k návrhu písomne nevyjadril.

4. Opatrovník maloletých detí v písomnom vyjadrení k návrhu odporučil v prípade rozvodu manželstva maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazat' prispievať výživným na deti, s ohľadom na zahraničné pôsobenie otca, ako i zvýšenú špecializovanú zdravotnú starostlivosť o maloletého G.. Styk otca s maloletými deťmi navrhol ponechať na vzájomnej dohode. Ďalej uviedol, že úrad pracuje s rodinou od roku 2016, kedy bolo oznámené zanedbávanie starostlivosti zo strany rodičov o deti, ešte vo Veľkej Británii, kde rodina žila a pracovala. Na Slovensko sa rodina presťahovala vo februári 2016 a následne rodičia uzatvorili manželstvo. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica č. 2018/6721 zo dňa 15. 01. 2018 bolo nad výchovou maloletých detí nariadené výchovné opatrenie - dohľad, po dobu 24 mesiacov, účinnosť ktorého vypršala dňa 28. 03. 2020 a toto splnilo svoj účel, pričom maloleté deti sú nateraz plne v starostlivosti matky. Úrad opakovane vykonal sociálne šetrenie v domácnosti matky i pohovor s maloletými deťmi, kde neboli zistené zásadné nedostatky. Matke bolo priznané aj náhradné výživné v plnej výške 330,- €, ktoré jej bolo vyplácané späťne od apríla 2020, avšak v novembri 2020 bola jeho výplata ukončená kvôli tomu, že matka nedoložila potrebné administratívne formality. Matka poberá na deti prídavky s príplatkom v celkovej výške 187,30 €, príspevok na opatrovanie ŤZP maloletého G. v sume 586,74 €, má priznaný rodičovský príspevok vo výške 275,90 € na maloletého H., pričom nárok na materské jej sociálnou poisťovňou bolo zamietnutý. Pediatrička maloletých detí oznámila, že matka zabezpečuje o maloleté deti starostlivosť na dobrej úrovni, avšak bola avizovaná sťažená a problematická spolupráca s matkou, ktorú je niekedy potrebné opakovane vyzývať k spolupráci, nevyhnutné sú časté hospitalizácie maloletého Kristiána, predpisovanie liekov, aj duplicitne na požiadanie matky, čo komplikuje vzájomnú spoluprácu s pediatrom. Maloletý G. má zhoršený zdravotný stav, užíva medikamentóznú liečbu nariadenú neurológom, bol aj viac krát hospitalizovaný kvôli zákrokom korigujúcim epileptické záchvaty. Maloletý má aj poruchy správania spojené s nadmernou agresivitou, je sledovaný aj v pedopsychiatrickej a ortopedickej ambulancii, liečený je aj na diabetes, kvôli čomu má aj preukaz osoby ŤZP. Maloleté A. V. D. navštevujú materskú školu, maloletá S. navštevuje 1. ročník základnej školy. Maloleté dievčatá sú citovo stabilné, maloletá A. sa vyjadrila, že otca nepozná ani ho nikdy nevidela, podobného názoru sú aj ostatné maloleté deti. So starostlivosťou matky o maloleté deti pomáha aj stará matka, matkina sestra a brat, a to aj po finančnej stránke. Otec dlhodobo žije pracovne v zahraničí, s rodinou nekomunikuje ani ju ekonomicky nepodporuje. Maloleté deti sú na matku citovo naviazané, svojho otca vôbec nespomínajú, prakticky ho ani nepoznajú. Otec sa s rodinou nekontaktuje, naposledy to bolo v novembri 2019. Ďalej poukázal na to, že dňa 28. 06. 2019 vydal Okresný súd Banská Bystrica pod sp. zn. 7T/34/2019 trestný rozkaz, ktorým otca maloletých detí uznal vinným s prečinu zanedbania povinnej výživy, kde mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody na 18 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na 2

roky a zároveň mu bola uložená povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe aj zameškané výživné, kde dlžná suma na výživnom je 2.460,- €, pričom otec túto vyživovaciu povinnosť aj naďalej neplní. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. 32P/75/2018-72 zo dňa 12. 07. 2018 schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej boli maloleté deti G., S. V., A., D., zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté deti zastupovať, spravovať ich majetok v bežných veciach s tým, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí, styk otca s maloletými deťmi upravený nebol. V priebehu konania sa matke narodilo ďalšie dieťa H. Y., pričom matka poukazovala, že otcom maloletého nie je jej manžel, s otcom maloletého však nebýva v spoločnej domácnosti. Dňa 07. 05. 2021 matka podala návrh na zapretie otcovstva k maloletému H., ktorá vec je vedená pod sp. zn. 16Pc/5/2021. K správe boli pripojené aj charakteristiky maloletých detí zo základnej, resp. materskej školy, maloletého G., malotej D. V. A..

5. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/121/2020-91 zo dňa 27. 04. 2021 pribral do konania ako účastníka maloletého H. Y., D.. XX. XX. XXXX, nakoľko úprava výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze sa týka všetkých maloletých detí pochádzajúcich z manželstva, pričom maloletý sa narodil ešte v čase trvania manželstva.

6. Navrhovateľka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že pred uzavretím manželstva sa poznali s manželom 8 rokov, manželstvo uzatvárali z lásky, mali aj rodinu. S manželom nežijú v spoločnej domácnosti asi od roku 2017, spolužitie neobnovili. Nehospodária spoločne ako manželia, intímne spolu nežijú zhruba 4 roky. Netrávia už spoločne čas ako rodina. Nerozhodujú spoločne o veciach rodín, ani domácnosti. Nepomáhajú si navzájom ako partneri. Nedôveruje už manželovi ako partnerovi ani ako otcovi. V súčasnosti inú známosť nemá. Za hlavné príčiny rozvratu manželstva označila to, že sa manžel nevenoval rodine ani deťom, nechodil do práce, bol aj agresívny. Z jej strany tam už nie je citová náklonnosť voči manželovi ako partnerovi. Poukázala na to, že nemá vedomosť kde sa v súčasnosti manžel zdržiava, či sa nachádza v cudzine. Nekontaktuje ju ani maloleté žiadnym spôsobom. Od kedy s manželom nežijú v spoločnej domácnosti, zabezpečuje osobnú starostlivosť o deti, túto zvláda aj za pomoci svojej matky a sestry. Býva v podnájme, v 2-izbovom byte, kde mesačné poplatky za nájom a energie sú 470,- €, TV a internet 20,- €, strava 100,- €. Ďalej uviedla, že maloletý G. má 10 rokov, navštevuje 3. ročník špeciálnej základnej školy, kde sa platí školský klub 1,66 € mesačne, strava je bezplatná. Maloletý navštevuje neurológiu, kde užíva aj lieky, za ktoré sa nedopláca. Má preukaz ZŤP pre ťažkú epilepsiu. Navštevuje aj ortopédiu, s čím sú spojené zvýšené výdavky na obutie. Oblečenie, obutie pre maloletého je zhruba 50,- € mesačne. Maloletá S. V. má 7 rokov, navštevuje 1. ročník základnej školy, kde sa platilo ZRPŠ a triedny fond 10,- € na pol roka, maloletá sa v škole stravuje, kde sa platí 10,- € mesačne, chodí aj do školského klubu, kde sa platí tiež 10,- € mesačne, do školy chodí pešo. Maloletá nemá žiadny záujmový platený krúžok. Nenavštevuje špecializované ambulancie, neužíva pravidelne lieky. Nebýva často chorá. Priemerné mesačné náklady na oblečenie, obutie pre maloletú sú do 50,- €. Maloletá Patrícia má 5 rokov, navštevuje materskú školu, je predškolačka, kde sa platí strava 11,- € mesačne, nemá žiadne záujmové krúžky. Nebýva často chorá. Nenavštevuje špecializované ambulancie ani neužíva pravidelne lieky. Maloletá D. má 4 roky, navštevuje materskú školu, kde sa platí mesačný poplatok 16,- €, strava je 30,- € mesačne. Taktiež nemá žiadny záujmový platený krúžok. Nebýva často chorá, nenavštevuje špecializovanú ambulanciu ani neužíva pravidelne lieky. Maloletá A. V. D. majú väčšinu oblečenia a obutia po staršej sestre Vanese. Uviedla, že maloletý H. má 11 mesiacov, je v jej celodennej starostlivosti, mesačné výdavky na maloletého sú plienky 20,- €, výživa 10,- € mesačne, oblečenie má väčšinou po staršom bratovi. Potvrdila, že manžel nie je otcom maloletého H., pričom už podávala návrh na zapretie otcovstva k maloletému, kde nie je určený termín pojednávania a doposiaľ nebolo rozhodnuté. Potvrdila, že otec sa o deti žiadnym spôsobom nezaujíma, neinformuje sa na ne, na ich výživu žiadnym spôsobom neprispieva. Naposledy ich videl niekedy v roku 2018, od vtedy nie. Jej príjmom sú len prídavky na deti a opatrovateľský príspevok na maloletého G.. V súčasnosti opätovne požiadala o náhradné výživné. Uviedla, že nepredložila potrebné administratívne formalities pre náhradné výživné z dôvodu, že mala zdravotné problémy s maloletým G., ktorý bol aj na operáciách. Zatiaľ si brigádu nehľadala. Nevlastní hnutelné veci ani nehnuteľnosti. Nemá zdravotné obmedzenia, ani invaliditu. Uviedla, že na zákaze styku otca s maloletými deťmi netrvá, keďže otec je na neznámom mieste.

7. Súd podľa § 180 CSP konal a rozhodol v neprítomnosti otca, nakoľko tento sa žiadnym spôsobom vo veci nevyjadril, svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil, v súčasnosti sa nachádza na neznámom mieste. Súd pri doručovaní písomností otcovi postupoval v zmysle § 106 v spojení s § 116 CSP.

8. Opatrovník maloletých detí na pojednávaní zotrval na písomnom vyjadrení s tým, že pre prípad rozvodu manželstva odporúča maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazat' primeraným výživným minimálne vo výške určenej v predchádzajúcom súdnom rozhodnutí, nakoľko sa zmenili pomery na strane maloletých detí nástupom do školských a predškolských zariadení. Styk otca s maloletými deťmi odporúča neupraviť.

9. Lustráciou zo živnostenského registra mal súd preukázané, že otec bol evidovaný ako SZČO s predmetom podnikania Dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov.

10. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica oznámil, že ani jeden z manželov nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Matka poberá prídavok na 4 deti spolu vo výške 102,- € a peňažný príspevok na opatrovanie maloletého Kristiána v sume 576,74 €. Otec nie je príjmom žiadnej dávky vyplácanej úradom práce.

11. Lustráciou v sociálnej poisťovni bolo zistené, že ani jeden z manželov nepoberá žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou.

12. Lustráciou v katastri nehnuteľností bolo zistené, že ani jeden z manželov nevlastní nehnuteľnosti.

13. Okresný dopravný inšpektorát oznámil, že ani jeden z manželov nie je držiteľom, ani vlastníkom motorového vozidla.

14. Lustráciou v sociálnej poisťovni bolo zistené, že otec do 31. 01. 2021 figuroval ako SZČO.

15. Daňový úrad Banská Bystrica oznámil, že otec ako SZČO podával daňové priznanie za rok 2019, kde základ dane bol vo výške 1.282,- €.

16. Lustráciou v bankách bolo zistené, že otec nemá evidovaný účet v bankovej inštitúcii na území Slovenskej republiky. Matka má evidovaný účet v Poštovej banke, a. s. so zostatkom -5,- €, v Tatrabanke, a. s. s účtovným zostatkom -147,44 €, výška rezervácií 2.070,80 €, v Slovenskej sporiteľni, a. s. s účtovným zostatkom 0,- €, výška rezervácií 1.166,42 €.

17. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

18. Podľa § 19 ods. 2 Zákona o rodine, o veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd.

19. Podľa § 23 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahu medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

20. Z vykonaného dokazovania v danej veci vyplýva, že existuje kvalifikovaný a objektívny rozvrat vzťahov medzi manželmi, ktorý je už takej dĺžky, ale aj intenzity, že ich manželstvo si neplní a nie je ani predpoklad, že si bude v budúcnosti plniť svoj spoločenský účel vyplývajúci z jeho základných funkcií, a to funkcie biologickej, výchovnej, vzájomnej pomoci medzi manželmi, funkcie hospodárskej. Manželka dlhodobo nežijú v spoločnej domácnosti, nehospodária spoločne, ani sa intímne dlhodobo nestýkajú. Manžel je v súčasnosti na neznámom mieste, neprejavuje žiadny záujem o manželský ani rodinný život, manželku, ani deti žiadnym spôsobom nekontaktuje, ani ekonomicky nepodporuje. Navrhovateľka už nemá záujem na obnovení manželského spolužitia, stratila akúkoľvek dôveru voči manželovi, ako aj citovú náklonnosť, na ktorej je založený každý partnerský vzťah. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že manželstvo účastníkov konania je už len formálnym zväzkom, ktorý nevytvára ani vhodné, zdravé rodinné prostredie pre výchovu ich maloletých detí. Súd tak mal splnené podmienky ustanovené v § 23

Zákona o rodine, a preto manželstvo účastníkov konania rozviedol. Za hlavné príčiny rozvratu vzťahu medzi manželmi súd považuje predovšetkým vzájomné odcudzenie sa, rozličné názory na spoločný rodinný, manželský život a predovšetkým opustenie rodiny zo strany manžela.

21. Podľa § 100 CMP, s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

22. Podľa § 24 ods. 1, 3, 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

23. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

25. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

26. Súd mal v konaní preukázané, že od kedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje matka, v jej starostlivosti súd nemal preukázané zásadné nedostatky. Matka starostlivosť o maloleté deti v súčasnosti zvláda, má vytvorené aj vhodné bytové podmienky pre výchovu detí. Sociálnym šetrením v starostlivosti matky nateraz neboli zistené žiadne nedostatky. Súd preto vyhovel návrhu matky v časti zverenia maloletých detí, čím potvrdil faktický stav vytvorený rodičmi po rozpade ich manželského vzťahu aj po právnej stránke a maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matke, nakoľko matka je pre maloleté deti primárnou vzťahovou osobou s prihliadnutím na útlý vek maloletých detí i špecifické potreby maloletého G..

27. Ohľadom zastupovania maloletých detí, spravovania ich majetku súd vychádzal z ustanovenia § 28 Zákona o rodine tak, že obidvaja rodičia sú rovnocenní, rovnoprávni v rodičovských právach a povinnostiach k svojim maloletým deťom. Z uvedeného dôvodu oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach je každý z rodičov samostatne, nakoľko v danom prípade súd nemal preukázané skutočnosti na obmedzenie výkonu ich rodičovských práv a povinností.

28. Keďže súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ďalej sa zaoberal otázkou vyživovacej povinnosti tomu rodičovi, ktorému maloleté deti neboli zverené do osobnej starostlivosti, v danom prípade otcovi. Pri určovaní výšky výživného súd vychádzal z kritérií ustanovených v § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, a to z veku, odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj z možností, schopností a majetkových pomerov otca ako rodiča povinného na výživné. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletý G. má 10 rokov, navštevuje 3. ročník špeciálnej základnej školy, kde sa stravuje, chodí

do školského klubu. Maloletý je dieťa, ktoré má priznané ťažké zdravotné postihnutie, pre diabetes, je vedený v neurologickej, ortopedickej ambulancii, s čím sú spojené aj zvýšené výdavky, vyžaduje zvýšenú starostlivosť v dôsledku viacerých diagnóz, ktoré sa prejavujú aj v poruchách správania a sociálneho fungovania maloletého. Maloletá S. Antonia má 7 rokov, navštevuje 1.ročník základnej školy, kde sa platia bežné poplatky, v škole sa stravuje, navštevuje aj školský klub, do školy chodí pešo. Maloletá Patrícia má 5 rokov, navštevuje materskú školu, je predškolačka, v materskej škole sa stravuje. Maloletá D. má 4 roky, navštevuje taktiež materskú školu, kde sa platia bežné poplatky. V materskej škole sa aj stravuje. Maloleté deti nemajú žiadne záujmové platené krúžky. Maloleté dievčatá nebyvajú často choré, nie sú vedené v špecializovaných ambulanciách ani neužívajú pravidelne žiadne lieky. Matka má bežné výdavky na zabezpečovanie základných životných potrieb maloletých detí, čo sa týka stravy, ošatenia, hygieny bývania s tým, že oblečenie si maloleté deti navzájom dedia. Maloletý H. má 11 mesiacov, je v celodennej starostlivosti matky. V súčasnosti vo vzťahu k maloletému prebieha konanie o zapretie otcovstva, ktoré však doposiaľ nie je právoplatne skončené a pokiaľ nie je preukázaný opak, považuje sa maloletý za dieťa narodené z manželstva rodičov, vo vzťahu ku ktorému majú obidvaja manželia - rodičia rodičovské práva a povinnosti. Maloletý má bežné potreby zodpovedajúce jeho veku. Matka je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke, zabezpečuje celodennú starostlivosť maloletému H., jej príjmom je len rodičovský príspevok, prídavky na dieťa, opatrovateľský príspevok na maloletého G. s tým, že náhradná výživné aj v dôsledku svojho konania v súčasnosti nepoberá. Pre nečinnosť otca v konaní, ktorý sa nachádza toho času na neznámom mieste, s veľkou pravdepodobnosťou v zahraničí, súd nemohol bližšie zistiť jeho osobné, majetkové pomery, výšku príjmu, i prípadný počet ďalších vyživovacích povinností. Takáto nečinnosť v konaní však nemôže byť na ujmu maloletým deťom. U otca súd teda nemal preukázané žiadne objektívne skutočnosti, pre ktoré by sa nemohol zamestnať, dosahovať príjem minimálne na úrovni minimálnej mzdy v národnom hospodárstve, ako aj vyšší príjem, vzhľadom aj na jeho predchádzajúci výkon práce v zahraničí, a to s prihliadnutím predovšetkým na skutočnosť, že má vyživovaciu povinnosť k svojim 5 maloletým deťom, o ktoré sa vôbec nezaujíma, tieto nekontaktuje, na ich výživu neprispieva žiadnym spôsobom, pričom celá starostlivosť, výchova aj výživa maloletých detí, je na matke, ktorá aj zabezpečovaním osobnej starostlivosti si plní svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom. Je preto povinnosťou otca prispievať na výživu detí vyšším výživným ako len mechanicky polovicou ich odôvodnených nákladov. Súd mal zároveň preukázané, že otec je schopný aj výkonu práce SZČO, kedy vykonával aj stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov, teda je možné dôvodne predpokladať, že má prax a skúsenosti v tomto odvetví. Z uvedeného dôvodu preto súd určil povinnosť otcovi prispievať na výživu maloletého Kristiána výživným vo výške 130,- € mesačne, S. V. výživným vo výške 110,- € mesačne, maloletej Patrície výživným vo výške 100,- € mesačne, Natálie výživným vo výške 90,- € mesačne a H. výživným vo výške 70,- € mesačne, kedy súd prihliadal aj na tú skutočnosť, že deti majú právo mať zachované aspoň životné minimum spolu s rodinnými prídavkami, ktoré matka na maloleté deti poberá, ktoré je v súčasnosti vo výške 98,08 € mesačne.

29. Ohľadom úpravy styku otca s maloletými deťmi súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 Zákona o rodine, nakoľko v súčasnosti je otec na neznámom mieste, maloleté deti žiadnym spôsobom ani nekontaktuje, neinformuje sa na ne, pričom matka netrvala už na návrhu na zákaz styku otca s maloletými deťmi, vzhľadom na to že sa nachádza na neznámom mieste. Z uvedeného dôvodu potom súd styk otca s maloletými deťmi neupravil.

30. Podľa § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však žalovaný alebo odporca nemá v konaní o rozvod manželstva, o určenie neplatnosti alebo o určenie neexistencie manželstva, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi, a v konaní pred správnym súdom.

31. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenie, ak je poplatník (v danom prípade navrhovateľka) od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok, alebo jeho pomernú časť druhý účastník (manžel navrhovateľky), ak nie je od poplatku taktiež oslobodený. Keďže v danom prípade navrhovateľka bola súdnym rozhodnutím oslobodená od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu a v konaní mala plný úspech (súd návrhu na rozvod manželstva vyhovel), bola manželovi navrhovateľky uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 66,- €, nakoľko u manžela navrhovateľky neboli preukázané podmienky na jeho oslobodenie od súdnych poplatkov.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil. Účastníci konania si znášajú trovy, ktoré im v konaní vznikli sami (súdne poplatky, trovy právneho zastúpenia).

33. Po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa navrhovateľka a opatrovník maloletých detí vzdali práva podať odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do 3 mesiacov po právoplatnosti rozsudku o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 Zákona o rodine).